

รายวิชาทักษะการสอนและการสื่อสาร

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา คณะครุศาสตร์ กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

รหัสวิชา (ชื่อวิชาภาษาไทย) 1123401 ทักษะการสอนและการสื่อสาร
(ชื่อวิชาภาษาอังกฤษ) 1123401 Teaching and Communication Skills

2. จำนวนหน่วยกิต

3 หน่วยกิต (2-2-5)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

3.1 หลักสูตร

ครุศาสตรบัณฑิต หลักสูตร 5 ปี

3.2 ประเภทของรายวิชา

วิชาเฉพาะด้าน

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

4.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

อาจารย์ ดร.บุญสม ทับสาย

4.2 อาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ ดร. บุญสม ทับสาย

5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ 2/2558 /ชั้นปีที่ 2,4

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)

1122301 หลักการสอนและการจัดการเรียนรู้

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

8. สถานที่เรียน

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

วันที่ 3 เดือน มกราคม พ.ศ. 2558

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

.1 จุดมุ่งหมายของรายวิชา

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของทักษะการสอนและการสื่อสาร
2. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนการสอน การออกแบบการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน การใช้รูปแบบการเรียนการสอน วิธีสอน เทคนิคการสอน สื่อการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน
3. มีความสามารถในการปฏิบัติการสอนด้านต่าง ๆ อย่างชำนาญ มีทักษะในการนำเข้าสู่บทเรียน การนำเสนอสาระการเรียนรู้ และการสรุปบทบทเรียน
4. มีทักษะการสื่อสารสำหรับครูซึ่งครอบคลุมถึงทักษะการเล่าเรื้ดความรู้เพื่อสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การเชื่อมโยงกิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะการสร้างปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน การสรุปใจความจากการฟัง การอธิบาย การขยายความ การร่วมอภิปรายกับผู้เรียน การเชื่อมโยงสถานการณ์/เหตุการณ์ปัจจุบันกับกิจกรรมในชั้นเรียน
5. มีความสามารถในการใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์
6. มีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอน
7. มีความรู้และความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน

.2 วัตถุประสงค์ในการพัฒนา ปรับปรุงรายวิชา

1. เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีมาตรฐานตามที่ สกอ. กำหนด
2. เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและวิชาเอกของนักศึกษาที่เรียน ส่งผลให้การนำหลักสูตรไปใช้มีประสิทธิภาพ

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ความหมายและความสำคัญของทักษะการสอนและการสื่อสารสำหรับครู ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน ทักษะการนำเสนอสาระการเรียนรู้ ทักษะการสรุปบทบทเรียน ทักษะการเล่าเกร็ดความรู้เพื่อสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การเชื่อมโยงกิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะการสร้างปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน การสรุปใจความจากการฟังการอธิบาย การขยายความ การร่วมอภิปรายกับผู้เรียน การเชื่อมโยงสถานการณ์/เหตุการณ์ปัจจุบันกับกิจกรรมในชั้นเรียน การใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์สำหรับครู การพัฒนาบุคลิกภาพที่พึงประสงค์

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติงาน/ การฝึกงาน/ภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย 60 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนักศึกษา เฉพาะราย	มีการฝึกปฏิบัติ ในชั้นเรียน	การศึกษาด้วยตนเอง 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็น

รายบุคคล

- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตามความต้องการของนักศึกษา

2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา (ให้ตรงกับ มคอ.2)

พัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีจรรยาบรรณวิชาชีพ เคารพในสิทธิของข้อมูลส่วนบุคคล การไม่เปิดเผยข้อมูล และไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ทางปัญญา มีความซื่อสัตย์ โดยมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัติหลักสูตร ดังนี้

- ตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นตัวบ่งชี้สำคัญ
ของผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของครู และมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะการสอนและการ
สื่อสารที่จำเป็นสำหรับครู

- กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้และพัฒนาทักษะในการสอนอย่างสม่ำเสมอและ
ต่อเนื่อง

- มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

- มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้ง
และลำดับความสำคัญ

- เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของ
ความเป็นมนุษย์

- เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม

- มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

1.2 วิธีการสอน

- บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับครูที่มีทักษะการสอนและการ และมี
จรรยาบรรณวิชาชีพ

- อภิปรายกลุ่ม

1.3 วิธีการประเมินผล

- บันทึกการเข้าชั้นเรียน

- บันทึกพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

- บันทึกการส่งงานที่ได้รับมอบหมาย

- ประเมินการปฏิบัติการสอนในสถานการณ์จำลอง

2. ความรู้ (ตรงกับใน มคอ.2)

2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ

มีความรู้ด้านการวางแผนการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน การใช้รูปแบบ
การเรียนการสอน วิธีสอน เทคนิคการสอน สื่อการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน
 การออกแบบการเรียนการสอน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในวิชาที่ต้องสอน

2.2 วิธีการสอน

การบรรยาย วิธีสอนแบบนิรนัย การอภิปรายกลุ่ม การนำเสนอผลงาน การฝึกปฏิบัติ

2.3 วิธีการประเมินผล

- ทดสอบย่อย สอบกลางภาค สอบปลายภาค

- วัดความสามารถในเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติการสอนใน
สถานการณ์จำลอง

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

พัฒนาทักษะการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการสอน

3.2 วิธีการสอน

- ผู้เรียนและผู้สอนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน วิธีสอน เทคนิคการสอน และสื่อการเรียนรู้

3.3 วิธีการประเมินผล

- สังเกตการแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม
- ประเมินความสามารถในการสรุปข้อความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

- พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน
- พัฒนาความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
- พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และความรับผิดชอบต่อในงานที่มอบหมาย

4.2 วิธีการสอน

- กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ
- มอบหมายงานรายบุคคล และงานกลุ่ม
- จัดกิจกรรมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

4.3 วิธีการประเมินผล

- สังเกตการปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน
- ประเมินผลงานรายบุคคล และผลงานกลุ่ม
- ผู้เรียนวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนางานของกลุ่ม

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
- ความสามารถในการเลือกและใช้แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
- ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข และการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ค้นคว้า

- ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาทักษะการสอนและการสื่อสาร
- ทักษะในการนำเสนอผลงานโดยใช้รูปแบบภาษา และเทคโนโลยีที่เหมาะสม

5.2 วิธีการสอน

- มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้า และฝึกทักษะการสื่อสารด้วยตนเอง จากเอกสาร สื่อ มัลติมีเดีย และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเน้นการเลือกใช้แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

- นำเสนอผลงานโดยใช้รูปแบบภาษาและเทคโนโลยีที่เหมาะสม

5.3 วิธีการประเมินผล

- ประเมินทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาทักษะการสอนและการสื่อสาร
- ประเมินความสามารถในการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอผลงาน

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน สื่อ (ถ้ามี)	การวัดผลและ ประเมินผล
1	- มโนทัศน์เกี่ยวกับการสอนและการสื่อสาร - ความสำคัญของทักษะการสอนและการสื่อสาร สำหรับครู	4	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่ม - เอกสารประกอบการเรียน การสอน	- สังเกตการสรุป ประเด็นในการ อภิปรายกลุ่ม
2-3	- รูปแบบการเรียนการสอน - วิธีสอน - เทคนิคการสอน	8	- การนำเสนอผลงานกลุ่มจาก การศึกษาค้นคว้า - อภิปรายกลุ่ม	- ประเมินการ นำเสนอผลงาน กลุ่ม - สังเกตการสรุป ข้อความรู้
4-5	- การวางแผนการจัดการ เรียนการสอน	8	- บรรยาย - วิธีสอนแบบนิรนัย - วิธีสอนอุปนัย - เอกสารประกอบการสอน	- การตอบคำถาม ปากเปล่า - ประเมิน การฝึกปฏิบัติ
6-7	- การประยุกต์ใช้รูปแบบ การเรียนการสอน วิธีสอน เทคนิคการสอน และสื่อ การเรียนการสอน	8	- วิธีสอนแบบนิรนัย - นำเสนอผลงานกลุ่ม - เอกสารประกอบการสอน - PowerPoint - YouTube , ภาพยนตร์	- ประเมินผลงาน กลุ่ม

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ (ถ้ามี)	การวัดผลและ ประเมินผล
8	สอบกลางภาค			
9-10	นวัตกรรมการเรียน การสอน	8	- บรรยาย - PowerPoint - การนำเสนอผลงานกลุ่ม	- สังเกตการฝึก ปฏิบัติ - ประเมินการ นำเสนอผลงาน กลุ่ม
11-12	-การพัฒนาทักษะการ สื่อสารในกระบวนการ จัดการเรียนการสอน	8	- บรรยาย - ฝึกปฏิบัติ - PowerPoint	- สังเกตการฝึก ปฏิบัติ

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ (ถ้ามี)	การวัดผลและ ประเมินผล
13-15	-ฝึกปฏิบัติการสอน	12	- ฝึกปฏิบัติในสถานการณ์ จำลองในชั้นเรียน / สถานการณ์จริงในโรงเรียน	- ประเมินผลการ ฝึกปฏิบัติการ สอน
17	สอบปลายภาค			

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

การ ประเมิน	งานที่จะใช้ประเมินผลผู้เรียน	ลำดับที่ที่กำหนด	สัดส่วนของการ ประเมินผล
(1)	การสอบ - สอบกลางภาค - สอบปลายภาค	8 17	20 % 20 %
(2)	การเข้าชั้นเรียนและบันทึกการสะท้อน การเรียนรู้	ตลอดภาคการศึกษา	10 %

(3)	กิจกรรมรายบุคคล	ตลอดภาคการศึกษา	20%
(4)	การทำงานกลุ่มและผลงาน	ตลอดภาคการศึกษา	30%

เกณฑ์การประเมินผล

80 % ขึ้นไป	ระดับคะแนน A	60 - 64 %	ระดับคะแนน C
75 - 79 %	ระดับคะแนน B ⁺	55 - 59 %	ระดับคะแนน D ⁺
70 - 74 %	ระดับคะแนน B	50 - 54 %	ระดับคะแนน D
65 - 69 %	ระดับคะแนน C ⁺	ต่ำกว่า 50 %	ระดับคะแนน E

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. เอกสารและตำราหลัก

เอกสารประกอบการสอนวิชาทักษะการสอนและการสื่อสาร

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

เว็บไซต์สำหรับพัฒนาทักษะการสอน

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

ทิสนา แคมมณี. 2555. ศาสตร์การสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 15) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนักศึกษา ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

- การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- บันทึกหลังการสอนของผู้สอน
- ผลการสอบของผู้เรียน
- การทวนสอบผลการประเมินการเรียนรู้

3. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ 2 จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- ประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในชั้นเรียน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์อื่นที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ 4 ทุก 3 ปี
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัย

